

การเลี้ยงปลาไหลนา

เกตุณภัส ศรีไพโรจน์

คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิม

พระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

ลักษณะทั่วไปของปลาไหลนา

ปลาไหลนามีชื่อสามัญว่า Swamp eel จัดเป็นปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งที่ชอบอาศัยอยู่ในคู คลอง หนอง บึงต่างๆ ชนิดของปลาไหลนาที่พบ ในประเทศไทย คือ *Monopterus albus*, Zuiew(1973) มีรูปร่างลักษณะลำตัวกลมยาวคล้ายกับงู เป็นปลาไม่มีเกล็ด ตามีขนาดเล็ก คอป่องออก มีอวัยวะช่วยหายใจอยู่ในคอหอยเป็นเส้นเลือดฝอย ซึ่งช่วยให้หายใจได้โดยไม่ต้องผ่านซี่กรองเหงือกเหมือนปลาทั่วไปไม่มีครีบใด ๆ ยกเว้นบริเวณปลายหาง จะมีลักษณะแบนยาวคล้ายใบพาย เมื่อยังเล็กมีครีบอกแต่โตขึ้นจะหายไป(วิกิพีเดีย, 2561)

ภาพที่ 1 ปลาไหลนา

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=NGvRuPokSJQ>

การแพร่กระจายและถิ่นที่อยู่อาศัย

ในธรรมชาติของปลาไหลนาเป็นสัตว์ที่ชอบอาศัยตามพื้นดินโคลนที่มีซากสัตว์เน่าเปื่อยสะสมอยู่ หรือบริเวณที่ปกคลุมด้วยวัชพืช เช่น หนองน้ำหรือบึงชนิดต่างๆ ปลาไหลนาสามารถพบได้ ทั่วทุกภาคของประเทศไทยเป็นปลาประจำถิ่น (native species) ที่พบได้ในเขตร้อน (tropical area) (วิกิพีเดีย, 2561) ปลาไหลนาสามารถอาศัยอยู่ในสภาพพื้นที่แห้งแล้งไม่มีน้ำได้นานในฤดูร้อนธรรมชาติของปลาไหลนา จะขุดรูอาศัยลึก ประมาณ 1-1.5 เมตรและจะออกหาอาหารเพื่อการเจริญเติบโตและแพร่ขยายพันธุ์ในช่วงฤดูฝนถัดไป (สุวรรณดี และคณะ, 2536)

การสืบพันธุ์วางไข่

ปลาไหลนามีการสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศและไม่อาศัยเพศ โดยหลังฟักออกจากไข่จนมีความยาวถึงประมาณ 40-45 เซนติเมตร จะเป็นเพศเมีย เมื่อปลาไหลมีความยาว 45-60 เซนติเมตร จะมีสองเพศในตัวเดียวกันส่วนปลาไหลที่มีความยาว 60 เซนติเมตรขึ้นไปจะเป็นเพศผู้ ปลาไหลจะวางไข่ช่วงเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคมมากที่สุดปริมาณความตลกของไข่ปลาไหลนาขึ้นอยู่กับขนาดน้ำหนักและความยาวคือความยาวของปลาไหลนา 20 - 30 เซนติเมตร มีปริมาณไข่ 300 - 400 ฟอง ความยาวของปลาไหลนา 40 - 50 เซนติเมตร มีปริมาณไข่ 400 - 500 ฟอง ความยาวของปลาไหลนามากกว่า 50 เซนติเมตร มีปริมาณไข่ 1000 ฟอง(สุวรรณดี และคณะ, 2536)การวางไข่มี 2 รูปแบบคือวางไข่บริเวณกอหญ้าหรือพืชน้ำอื่นๆโดยปลาเพศเมียและเพศผู้จะจับคู่และก่อหวอดเป็นฟองขาวๆบริเวณกอหญ้าบนผิวน้ำแล้ววางไข่และอีกแบบหนึ่งคือวางไข่ปากรูโดยปลาไหลเพศเมียใช้ลำตัวดันดันปากรูให้เป็นโพรงและให้โพรงสูงกว่าระดับน้ำประมาณ 1 นิ้วเพื่อให้ไข่ลอยอยู่ในโพรงได้และจะคอยระวังศัตรูอยู่ภายในรูไข่ปลาไหลนาเป็นไข่จมไม่ติดวัสดุ มีลักษณะสีเหลืองสดใสขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.3 เซนติเมตรไข่ที่ได้รับการผสมจะมีลักษณะกลมสีเหลืองทองส่วนไข่ที่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์จะมีสีขาวใสไข่จะใช้เวลาในการฟักประมาณ 3 วัน ลูกปลาเมื่อฟักออกใหม่ๆ มีความยาว 2.5 เซนติเมตร มีถุงไข่แดงและครีบอกแต่เมื่ออายุได้ประมาณ 5 - 6 วัน ถุงไข่แดงยุบ และครีบอกหายไปปลาจะเริ่มกินอาหารปลาไหลจะเลี้ยงลูกจนมีขนาด 3-4 นิ้วโดยลูกปลาจะกินซากพืชและสัตว์หรือแมลงน้ำตัวเล็กๆ (ชมรมเพื่อนเกษตรกร, ม.ป.ป.)

ลักษณะภายนอกของปลาไหลนาเพศผู้และเพศเมีย

ความแตกต่างระหว่างปลาไหลเพศผู้และเพศเมียจำแนกได้ตามตาราง (สุวรรณดี และคณะ, 2536)

เพศผู้	เพศเมีย
ความยาวตัว \geq 60 เซนติเมตร	ความยาวตัว 29-50 เซนติเมตร
น้ำหนักตัว \geq 300 กรัม	น้ำหนักตัว 70-250 กรัม
ท้องไม่อูม	ท้องอูมเป่ง
ตัวยาวเรียว	ตัวอ้วน
ช่องเพศสีขาวซีด ไม่บวม	ช่องเพศสีแดงเรื่อ บวม
ลำตัวสีเหลืองออกคล้ำเข้ม	ลำตัวสีเหลืองเปล่งปลั่ง

ภาพที่ 2 ลักษณะเพศของปลาไหลนา

ที่มา :https://www4.fisheries.go.th/local/file_document/20171114051438_1_file.pdf

การกินอาหาร

ปลาไหลนาขนาด 2.5 - 3.0 เซนติเมตรกินสิ่งมีชีวิตเล็กๆคือไรแดงวันละ 2 ครั้งขนาดความยาว 5 เซนติเมตรเริ่มฝึกให้กินอาหารผงสำเร็จรูปร่วมกับหนอนแดงจนอายุได้ 6 สัปดาห์ปลาจะมีขนาด 8 - 10 เซนติเมตรเริ่มให้ปลาสดบดวันละ 2 ครั้งและสามารถนำไปเลี้ยงเป็นปลาใหญ่ต่อไป(ประพัฒน์, 2561)

สภาพปลาไหลนาในปัจจุบันและความต้องการปลาไหลนา

ปลาไหลนาในธรรมชาติเริ่มมีผลกระทบเนื่องจากความเจริญทางวัตถุที่คืบคลานเข้าสู่แหล่งน้ำ ทำให้สภาพคูคลอง หนอง บึง ปริมาณพื้นที่และปริมาณน้ำลดน้อยลง ทำให้ปลาไหลนาสูญหายไปจำนวนมาก อีกทั้งปัจจุบันมีการใช้สารเคมีที่เป็นพิษกับสิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตเพิ่มขึ้นทำให้ประชากรของปลาไหลนาลดน้อยลง ในขณะที่ความต้องการปลาไหลยังมีความต้องการสูง ทั้งร้านอาหารและภัตตาคารโดยสามารถนำมาปรุงอาหารได้หลายอย่าง ปลาไหลนาที่มีชีวิต ราคาประมาณ 60- 300 บาทต่อกิโลกรัม ขึ้นอยู่กับขนาดและฤดูกาลและยังมีผู้แสวงบุญมักนำปลาไหลไปปล่อยตามวัดหรือแหล่งน้ำธรรมชาติต่างๆเพื่อที่จะสะเดาะเคราะห์อีกด้วย (ชมรมเพื่อนเกษตรกร,ม.ป.ป.)

การเลี้ยงปลาไหลนา

ปัจจุบันมีการเลี้ยงปลาไหลกันอย่างแพร่หลายและมีการเลี้ยงกันหลายรูปแบบ เช่นการเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อปูนซีเมนต์ การเลี้ยงปลาไหลนาในคอนโด การเลี้ยงปลาไหลนาในล้อยางรถจักรยานยนต์และการเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อพลาสติกโดยแต่ละรูปแบบจะแตกต่างกันซึ่งแหล่งลูกพันธุ์ที่นำมาใช้เลี้ยงส่วนใหญ่จะรวบรวมได้จากธรรมชาติ

1. การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อปูนซีเมนต์

1.1 การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อปูนซีเมนต์สี่เหลี่ยม

การเตรียมอุปกรณ์ในการเลี้ยงปลาไหลนา ได้แก่ สร้างบ่อปูนซีเมนต์ ขนาด 4x4 เมตร สูง 70 เซนติเมตร ภายในบ่อฉาบปูนให้เรียบและมีท่อน้ำฝาปิดเจาะรูขนาดเล็กให้น้ำไหลออกได้รอบด้าน ในระดับ 50 เซนติเมตรบริเวณส่วนบนมีตาข่ายปิดเพื่อป้องกันปลาไหลหนีออกไปสำหรับบ่อที่สร้างขึ้นใหม่ควรนำต้นกล้วยหั่นเป็นท่อนใส่ลงในบ่อแช่ไว้ประมาณ 3-4 วันจากนั้นก็ใส่ดินเหนียวรองก้นบ่อ 1 ชั้น นำหนังวัวหรือหนังควายสดใส่เป็นชั้นที่ 2 นำฟางข้าวมาวางทับเป็นชั้นที่ 3 แล้วชั้นที่ 4 เป็นชั้นบนสุดนำดินมากลบให้เรียบจากนั้นก็นำผักตบชวามาใส่ในบ่อเลี้ยงปลาไหลนาและเตรียมกระบอไม้ไผ่ที่เจาะรูมาวางไว้เพื่อให้ปลาไหลได้ทำเป็นที่อยู่อาศัยจากนั้นก็นำลูกปลาไหลนาขนาดเท่าๆกันมาใส่ตารางเมตรละ 50 ตัว พื้นที่บ่อขนาด 4x4 เมตร จะใส่ลูกปลาไหลนาประมาณ 800 ตัว ต่อ 1 บ่อ ที่สำคัญน้ำที่จะนำมาใส่ในบ่อไม่ควรใช้น้ำประปาซึ่งมีคลอรีนอาจจะทำให้ปลาไหลตายได้จากนั้นก็จัดหาอาหารให้ปลาไหลโดยธรรมชาติปลาไหลชอบกินทั้งพืชและสัตว์ปลาไหลชอบกินอาหารที่มีกลิ่นคาวแรง เช่น ไข่เต๋อน หากเป็นหอย ปลา ปู ให้สับเป็นชิ้นเล็กใส่ภาชนะไว้ริมบ่อประมาณ 2 วันปลาไหลก็จะกินอาหารจนหมดและให้อาหารเม็ดบ้างเพราะจะทำให้ปลาไหลเจริญเติบโตเร็วขึ้นโดยจะเลี้ยงประมาณ 8-12 เดือน จะได้ปลาไหลขนาด 4-5 ตัว/กิโลกรัมโดยราคาตามท้องตลาดจะอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 150 บาท (อนันต์,2561)

ภาพที่ 3 การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อปูนซีเมนต์สี่เหลี่ยม

ที่มา:<http://www.rakbankerd.com/agriculture/wb/show.php?Category=agriculture&No=15874>

1.2 การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อปูนซีเมนต์กลม

ในการเตรียมบ่อเพาะขยายพันธุ์ปลาไหล จะใช้วงบ่อซีเมนต์กลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 120 เซนติเมตร สูง 40 เซนติเมตร จำนวน 2 วงบ่อโดยวางวงบ่อซ้อนกัน บริเวณพื้นบ่อจะต่อท่อระบายน้ำ สำหรับการเปลี่ยนถ่ายน้ำหลังจากนั้น บริเวณพื้นบ่อจะเทปูนปิดเนื่องจากปูนจะมีความเป็นกรด จะส่งผลต่อผิวหนังของปลาไหลจะทำให้เกิดแผลได้ก่อนปล่อยพันธุ์ปลาไหลนาจะต้องล้างบ่อเพื่อลดความเป็นกรดของปูนให้หมดก่อนโดยเปิดน้ำให้เต็มบ่อและสับต้นกล้วยเป็นชิ้นๆ ใส่ลงไป หมักแช่ทิ้งไว้นานประมาณ 7 วัน ถ่ายเทน้ำออกให้หมดและแช่ต้นกล้วยหมักซ้ำอีกครั้งหนึ่งเป็นเวลา 7 วัน เช่นกันต้นกล้วยจะดูดซับความเค็มของปูนจนหมดการใส่วัสดุลงในบ่อ โดยพื้นล่างของบ่อควรปูด้วยฟางข้าวให้สูงประมาณ 30 เซนติเมตร (ฟางข้าวจะต้องแช่น้ำทิ้งไว้ประมาณ 5-7 วัน) ฟางข้าวจะเป็นอาหารให้ปลาไหลได้กินเมื่อฟางเริ่มผุเปื่อยในขณะเดียวกันฟางข้าวที่ใส่ลงไปจะทำให้เกิดไรแดงและหนอนแดง ซึ่งเป็นอาหารของปลาไหลชั้นต่อมาให้ใส่ดินเหนียวที่มีเนื้อละเอียด (วิธีการทดสอบดินเหนียวที่มีเนื้อดินละเอียด ให้นำดินมาละลายน้ำจะต้องคล้ายๆน้ำแป้ง) เนื่องจากถ้าเป็นดินที่ไม่มีความละเอียดพอมีเม็ดหินหรือทรายปนอยู่จะทำให้ปลาไหลเป็นแผลได้เทคนิคในการใส่ดินลงในวงบ่อซีเมนต์จะต้องใส่ให้มีความลาดเอียงจากต่ำสุดไล่ระดับไปจนถึงสูงสุดส่วนของดินที่ต่ำที่สุดมีความสูงประมาณ 10 เซนติเมตร ส่วนสูงที่สุดประมาณ 30 เซนติเมตรซึ่งเป็นส่วนดินที่ไหลพื้นน้ำเพื่อให้ปลาไหลขึ้นมาหายใจและกินอาหารในเวลากลางคืนใส่น้ำลงไปให้ระดับน้ำสูงกว่าส่วนของดินที่ต่ำที่สุด ประมาณ 10 เซนติเมตรใส่ผักตบชวาและแหนลงไปในวงบ่อซีเมนต์ เพื่อเป็นที่หลบอาศัยของลูกปลาไหลที่จะเกิดมาขึ้นตอนสุดท้ายนำอิฐบล็อกปักลงในดินเหนียวอิฐบล็อกจะใช้เป็นหลักสำหรับเสียบอาหารให้ปลาไหลกิน เช่น โครกกระดุกไก่ เศษเนื้อ ฯลฯ อิฐบล็อกจะทำให้อาหารไม่ลอยไหลขึ้นมาเหนือน้ำจะเน่าเปื่อยอยู่ใต้น้ำและไม่ส่งกลิ่นเหม็นเมื่อเตรียมบ่อเพาะขยายพันธุ์ปลาไหลนาเสร็จทุกขั้นตอนแล้วควรจะทิ้งบ่อเพื่อปรับสภาพอย่างน้อย 1 เดือนจึงจะปล่อยพ่อแม่พันธุ์ลงในบ่อเพาะได้ (อนันต์,2561)

ภาพที่ 4 การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อปูนซีเมนต์กลม
ที่มา : ภาศกร(2554)

1.3 การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อปูนซีเมนต์โดยใช้ท่อ PVC เป็นที่อยู่อาศัย

ในการเตรียมบ่อจะใช้บ่อซีเมนต์ขนาด 3x3 เมตร สูง 1.2 เมตรใส่น้ำในบ่อซีเมนต์ ให้เต็มบ่อ แล้วนำต้นกล้วยมาตัดเป็นท่อน ๆ จากนั้นก็นำไปแช่ในบ่อไว้ 15 วัน ทำเช่นเดิมอีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นการลดความเป็นกรด – ด่างของบ่อซีเมนต์ (บ่อใหม่) นำต้นกล้วยออกทิ้งแล้วถ่ายน้ำออก จากนั้นก็ตากบ่อไว้ 7 วันเพื่อฆ่าเชื้อโรคเมื่อตากบ่อครบ 7 วันแล้ว ก็นำน้ำมาใส่บ่อให้สูงประมาณ 4-5 นิ้วนำท่อ PVC ที่เตรียมไว้มาใส่ในบ่อเพื่อให้เป็นที่อาศัยของปลาไหลโดยที่ไม่ต้องใส่โคลนลงในบ่อจากนั้นนำปลาไหลนาที่จับมาจากธรรมชาติปล่อยลงในบ่อแต่ต้องมีขนาดที่ใกล้เคียงกันอาหารที่ใช้เลี้ยงนั้นจะให้ปลา สับวันละ 1 มื้อ ในตอนเช้า จะถ่ายน้ำเดือนละ 2 ครั้ง หรือเมื่อน้ำเริ่มเสียต้องมีการแยกปลาไหลที่ตัว เล็กออกเลี้ยงไว้ต่างหากเพราะปลาจะกินกันเองเมื่อปลาไหลนาโตและได้ขนาดแล้วจะจำหน่ายที่บ้าน โดยจำหน่ายในราคากิโลกรัมละ 80 บาทข้อดีของการเลี้ยงแบบวิธีนี้ คือ เป็นอาชีพเสริมที่ดีอีกอาชีพ หนึ่งเพราะมีต้นทุนต่ำขั้นตอนการเลี้ยงไม่ยุ่งยากเมื่อคัดปลาที่ไม่ได้ขนาดออกแล้วสามารถนำมาเป็น อาหารให้กับปลาไหลได้เพื่อลดการสูญเสียพันธุ์ของปลาไหลนาตามธรรมชาติ(ภาสกร,2554)

ภาพที่ 5 – 6 การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อปูนซีเมนต์โดยใช้ท่อ PVC เป็นที่อยู่อาศัย

ที่มา :<http://www.rakbankerd.com/view.php?id=188&s=5&w=เทคนิคการเลี้ยงปลาไหลในบ่อซีเมนต์>

2. การเลี้ยงปลาไหลนาในคอนโด

การเลี้ยงปลาไหลนาในคอนโดเริ่มต้นให้จัดหาพื้นที่เหมาะสมจากนั้นนำยางรถยนต์วางไว้ที่พื้นที่ ที่เตรียมไว้เพื่อเป็นแบบนำทรายใส่ตรงกลางยางรถ อัดให้แน่น แล้วยกยางออกนำแผ่นพลาสติกปูทับ ทราย จากนั้นนำยางรถมาทับลงที่เดิมนำโคลนใส่พอประมาณ พร้อมทั้งใส่ผักบุงหรือผักตบชวา มา เลี้ยงไว้เพื่อสร้างที่อยู่อาศัยให้คล้ายคลึงธรรมชาติมากที่สุด เติมน้ำสูงเต็มประมาณ 1 ล้อและค่อยวาง ล้อข้างขึ้นไปประมาณ 3-4 ชั้น จากนั้นก็นำปลาไหลมาใส่ไว้ในคอนโดโดย 1 คอนโดสามารถเลี้ยงปลา ไหลได้ประมาณ 30-50 ตัว ส่วนการให้อาหารปลาไหลควรให้ 2 วันครั้ง อาหารที่ปลาไหลชอบกิน เช่น จำพวกหอยทูป ชากปลาการถ่ายน้ำควรถ่ายสัปดาห์ละครั้งการเลี้ยงปลาไหลในคอนโดนี้ใช้เวลาเลี้ยง ประมาณ 6-12 เดือนจะได้ปลาไหลขนาด 2-3 ตัว/กิโลกรัม (อนันต์,2561)

ภาพที่ 7 – 8 การเลี้ยงปลาไหลนาในคอนโด

ที่มา :http://www.rd1677.com/_dkaset.php?id=41611&pv=48

http://www.nicaonline.com/articles1/site/view_article.asp?idarticle=180

3. การเลี้ยงปลาไหลนาในล้อยางรถจักรยานยนต์

การเลี้ยงปลาไหลนาในยางในรถจักรยานยนต์ขั้นตอนแรกต้องเตรียมวัสดุในการเลี้ยงปลาไหล ซึ่งนำยางในรถจักรยานยนต์เอาเส้นที่ไม่ฉีกขาดนำมาแช่น้ำอย่างน้อย 15 วัน เพื่อลดกลิ่นยาง ที่ติดอยู่จากนั้นก็ล้างให้สะอาดและตัดส่วนที่เป็นโลหะออกเพื่อป้องกันการเกิดสนิมจากนั้นก็นำข้อต่อท่อพีวีซี 4 ทาง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 นิ้วครึ่งเพื่อไว้ต่อยางในรถจักรยานยนต์ให้เป็นวงกลม เหมือนเดิมและมีปากท่อด้านบนไว้สำหรับให้อาหารก่อนที่จะต่อเชื่อมกันนำข้อต่อรูด้านล่างแช่ในน้ำ ร้อนประมาณ 3 นาทีจนท่อด้านล่างอ่อนแล้วหนีบด้วยไม้กระดานให้ปลายตีบแบน เพื่อป้องกันปลา ไหลนาหนีและเป็นแอ่งอาหารข้อต่อท่อพีวีซีทางด้านบนจะเจาะรูขนาด 2-3 หุน จำนวน 2-3 รู เพื่อ เป็นที่ระบายอากาศจากนั้นนำท่อพีวีซีขนาด 1 นิ้วครึ่งตัดเป็นท่อนยาว 10 เซนติเมตรนำไปแช่น้ำร้อน ประมาณ 3 นาที แล้วหนีบด้วยไม้กระดานให้ปลายตีบแบนเช่นกันนำไปใส่ในรูด้านบน เพื่อป้องกัน ปลาไหลหนีจากนั้นก็นำล้อยางไปแขวนหรือไปวางเป็นแนวนอนในน้ำโดยให้ระดับน้ำสูงไม่เกินครึ่งของ ข้อต่อท่อพีวีซีส่วนใหญ่จะใช้ถังพลาสติก 20 ลิตรผ่าในแนวนอน นำล้อยางในรถจักรยานยนต์ที่สวมอยู่ กับท่อพีวีซีมาแขวนไว้กับคานที่ทำไว้เพื่อแขวนล้อยางจากนั้นก็เติมน้ำให้เกือบเต็มโดยแต่ละล้อยางจะ ใส่ปลาไหลเพียง 1 ตัวอาหารของปลาไหลจะใช้ปลาเป็ดบดหรือสับเป็นชิ้นเล็กๆ ให้อาหาร 1 ครั้งใน ตอนเย็นจนปลาไหลได้ขนาดตามที่ตลาดต้องการ (ประพัฒน์,2561)

ภาพที่ 9 – 10 การเลี้ยงปลาไหลนาในล้อยางรถจักรยานยนต์

ที่มา :ประพัฒน์ (2561)

4. การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อพลาสติก

การเตรียมบ่อเลี้ยง โดยขั้นตอนแรกขุดบ่อดินลึก 70 เซนติเมตร กว้าง 2 เมตร ยาว 2 เมตร เมื่อได้บ่อดินที่ต้องการแล้ว ปูพื้นบ่อด้วยกระสอบเก่า นำพลาสติกสีดำปูทับที่บ่ออีกที นำฟางข้าวที่แช่น้ำมาแล้วใส่ตรงกลางบ่อ หนาประมาณ 5-10 เซนติเมตร นำดินมาเทถมให้ลาดเอียง 5-30 เซนติเมตร ทำการเติมน้ำลงไป ให้ดินโผล่เหนือน้ำ 5-10 เซนติเมตร นำผักตบชวามาใส่ในบ่อ ล้อมบ่อด้วยมุ้งตาข่ายสีฟ้า ทำหลังคาคลุมพื้นที่หนึ่งในสี่ของพื้นที่ทั้งหมด ปล่อยปลาในอัตรา 30-40 ตัว/ตารางเมตร ให้อาหารสมทบ ปั่นเป็นก้อนวันละมื้อในช่วงเย็น เลี้ยงประมาณ 6-7 เดือนจะได้น้ำหนักปลาขนาดตัวละ 200 กรัม ให้ผลผลิต 20-30 กิโลกรัม/ตารางเมตร (วิทยา,2554) ข้อควรระวังของการเลี้ยงรูปแบบนี้คือการหลุดรอดจากบ่อเลี้ยงของปลาไหล ทำให้อัตรารอดที่เหลือจากการเลี้ยงต่ำ (ชยุติ, ติดต่อบุคคล)

ภาพที่ 11 – 12การเลี้ยงปลาไหลนาในบ่อพลาสติก

ที่มา : ภาศกร(2554)

เอกสารอ้างอิง

- ชมรมเพื่อนเกษตรกร. มปป. การเลี้ยงปลาไหลครบวงจร.วารสารเพื่อนเกษตรกรฉบับพิเศษ.74 หน้า.
- ประพัฒน์ ปานนิล. 2561. สิ่งประดิษฐ์การเลี้ยงปลาไหลนาแบบขังเดี่ยว. แหล่งที่มา:
<http://kasetranong.ac.th/pp/Synbranchidae.pdf>, 25 มิถุนายน 2561.
- ภาสกร ธรรมานิตย์. 2554. การศึกษาอัตราการเจริญเติบโตของปลาไหลนาที่เลี้ยงด้วยรูปแบบที่
 แตกต่างกัน 3 รูปแบบ. ปัญหาพิเศษปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วิกิพีเดีย. 2561. ปลาไหล. วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. แหล่งที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki/ปลาไหล>, 25 มิถุนายน 2561.
- วิทยา มะสะ. 2554. เอกสารประกอบการอบรมการเลี้ยงปลาไหลนาโครงการคลินิกเทคโนโลยี 2554.
 16 หน้า.
- สุวรรณดี ขวัญเมือง, บุษราคัมหมื่นสา,จิรนนท์อัจฉนาภิตติและสุชาติรัตนเรืองสี. 2536. การศึกษา
 เบื้องต้นทางชีววิทยาบางประการและการทดลองเพาะพันธุ์ปลาไหลนา. เอกสารวิชาการฉบับ
 ที่ 54/2536. กองประมงน้ำจืด, กรมประมง. 37 หน้า.
- อนันต์ มิตรช่วยรอด. 2561. การเลี้ยงปลาไหลในล้อย่างแนวทางใหม่ในการเลี้ยง.
 แหล่งที่มา:<http://www.nicaonline.com>, 25 มิถุนายน 2561.